

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації змісту освіти
Полтавська обласна державна адміністрація
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
Тернопільський національний економічний університет
Миколаївський національний аграрний університет
Полтавська державна аграрна академія
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту
Рада молодих вчених Полтавської державної аграрної академії

*IV Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти і молодих учених*

*«Наукове забезпечення розвитку національної економіки:
досягнення теорії та проблеми практики»*

**1 грудня 2017 року
м. Полтава**

УДК 338.439.5

ББК 65.9 (4УКР) 42

Редакційна колегія:

Аранчій В. І. – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавської державної аграрної академії.

Дорогань-Писаренко Л. О. – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії.

Чумак В. Д. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії, професор кафедри.

Зоря О. П. – кандидат економічних наук, доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи, доцент кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії.

Безкровний О. В. – кандидат економічних наук, доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів, доцент кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії.

Зоря С. П. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, голова Ради молодих вчених Полтавської державної аграрної академії.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Полтава, 1 грудня 2017 року). – Полтава, 2017. – 184 с.

У збірнику надруковані матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть їх автори. Для здобувачів вищої освіти і молодих учених вищих навчальних закладів освіти.

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 156 від 17.03.2017 р.

© Колектив авторів, 2017 рік

2015 р. кожна десята гривня доходів державного бюджету була з Національного банку України.

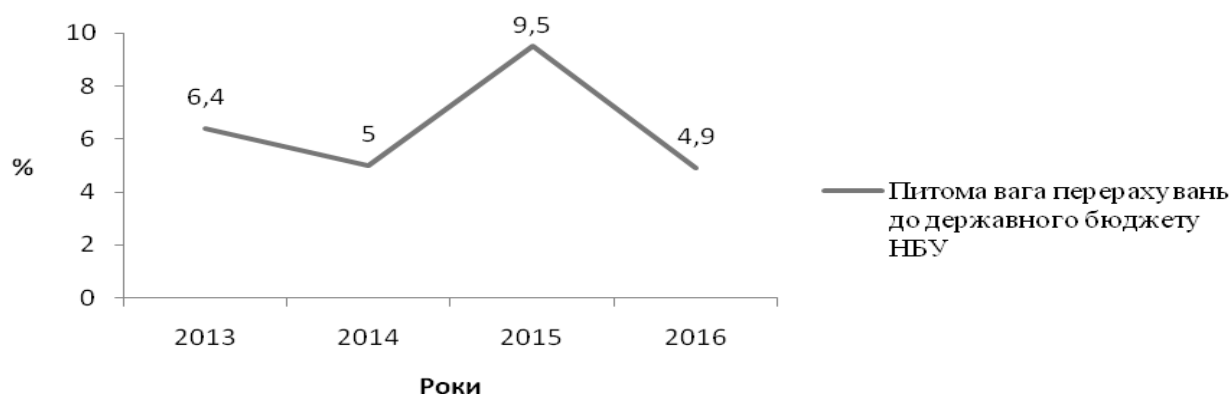

Рис. 2 Участь НБУ у формуванні доходної частини бюджету протягом 2013-2016 рр. [2]

За монетарного режиму таргетування інфляції саме взаємодія Уряду і центрального банку дозволяє досягати поставленої цілі. Центральний банк застосовуючи в певний період жорсткі заходи впливу на грошовий ринок повинен покладатися на Уряд, який має можливість згладжувати ці шоки за рахунок пристосування податків і видатків державного бюджету до економічного циклу. Якщо такої співпраці не відбувається, а інфляція перевищує 10 % та ще й має не монетарні причини виникнення, регулятор може втратити довіру, свій імідж, так і не досягнувши поставленого завдання.

Література:

1. Богдан Т. П. Квазіфіскальні операції та їх роль у формуванні бюджетного дефіциту / Т. П. Богдан // Фінанси України. – № 9. – 2011 р. – С. 3–17.
2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
3. Савлук М. І. Гроші та кредит : [підруч.] / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.] ; за наук. ред. М. І. Савлука. – 6-те вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2011. – 589.

**Юлія Глущенко, к.е.н., доцент;
Руслан Ісаєнко, магістрант
Полтавська державна аграрна академія**

ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

Ефективне формування системи місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації є однією з передумовою розвитку громадянського суспільства та збереження демократичного ладу. Її оптимізація дозволяє органам місцевого

самоврядування успішно виконувати покладені на них функції, формувати сприятливе макроекономічне середовище, а також забезпечувати належну систему соціального захисту населення.

Відповідно до ст. 9 Європейської Хартії місцевого самоврядування, ратифікованої в Україні, органам місцевого самоврядування надано право в рамках національної економічної політики на власні адекватні фінансові ресурси, якими вони можуть вільно розпоряджатися в межах своїх повноважень [5]. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування, складовою яких є доходи, акумулюються у бюджеті. Доходи бюджету, згідно ст.1 Бюджетного кодексу, – податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ) [1]. Статтею 63 Закону України «Про місцеве самоврядування» визначено, що доходи місцевих бюджетів формуються за рахунок власних, визначених законом джерел, та закріплених у встановленому законом порядку загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів [6].

Історія розвитку системи доходів місцевих бюджетів України характеризується мінливістю підходів щодо її формування. Спочатку здобуття незалежності держави – це поєднання частки регулюючих податків, таких як, прибутковий податок з громадян, податок на прибуток підприємств, акцизний збір та податок на додану вартість [3, с. 52]. Згодом, з прийняттям Бюджетного кодексу України, закріплення дохідних джерел між різними типами бюджетів на основі застосування індексу відносної податкоспроможності, та формульної системи розрахунку міжбюджетних трансфертів [1]. А також, постійні зміни переліку власних та закріплених доходів, частки відрахувань між бюджетами, зокрема, таких податків, як податок з доходів фізичних осіб, плати за землю. Крім того, зміни механізмів визначення дотацій бюджетам, системи коригувальних коефіцієнтів і т. і.

Таким чином, поступове реформування системи доходів поступово сприяло децентралізації влади в Україні та фінансів. Фінансова децентралізація передбачає децентралізацію процесів ухвалення рішень, збільшує можливості участі місцевої влади в розвитку підконтрольної їй території [4]. Для місцевих бюджетів України вона позначилась встановленням нових нормативів відрахувань податку на доходи фізичних осіб, запровадженням акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, розширення дохідної бази шляхом передачі з державного бюджету плати за надання інших адміністративних послуг, державного мита та 10% податку на прибуток підприємств приватного сектора. А також реформуванням системи місцевих податків і зборів, перерозподілом окремих податків між загальним та спеціальним фондами бюджетів [1]. Крім того, новим став підхід у формуванні, розподілі та спрямуванні міжбюджетних трансфертів, а саме визначенні базової реверсної та інших видів дотацій. Особливістю нововведень також стала децентралізації влади в Україні, зокрема,

створення нового головного розпорядника бюджетних коштів (на даний час – 665) об'єднаних територіальних громад, що наділені широкими повноваженнями. Додатковим фінансовим інструментом для їх функціонування стало створення Державного фонду регіонального розвитку.

Проте, не зважаючи на ряд нововведень, зміни у системі формування доходів місцевих бюджетів продовжуються, що не завжди позитивно оцінюється фахівцями з даного питання. Так, при формуванні місцевих бюджетів на 2018 рік, піддався критиці процес передачі на місцевий рівень оплати пільг населенню за житлово-комунальні послуги, що вважається порушенням принципу субсидіарності [2]. Більш того, у зв'язку зі значним зниженням рівня фінансової спроможності місцевих бюджетів, здійснення за рахунок коштів місцевих бюджетів погашення заборгованості за такими послугами, що утворилася за минулі роки, сприятиме зростанню бюджетної заборгованості. І найголовніше, пропозиції щодо збільшення з 50 до 80% обсягу вилучення коштів із місцевих бюджетів до державного бюджету (реверсна дотація) позначиться необґрунтованим зменшення фінансового ресурсу місцевих бюджетів, які мають рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб на одного жителя.

З огляду на вище зазначене варто відмітити, що важливим науковим завданням є визначення оптимальної системи формування доходів місцевих бюджетів та закріплення її на перспективу. Ефективним буде коригування, підтвержене лише масивом багаторічних обґрунтованих аналітичних досліджень, та бажаним є позбавлення формування даної системи шляхом безкінечних експериментів.

Література:

1. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Бюджет – 2018 – черговий виклик для місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter.com.ua>.
3. Глущенко Ю. А. Формування місцевих бюджетів в Україні [Текст]: дис. канд. екон. наук : 08.04.01 / Ю. А. Глущенко ; Науково-дослідний фінансовий ін-т при Міністерстві фінансів України. – К., 2004. – 201 арк. : рис. – арк. 169–180.
4. Вікіпедія: децентралізація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.
5. Європейська Хартія місцевого самоврядування : регламентована Законом України від 15.07.97 № 452/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

Юлія Глуценко, к.е.н., доцент; Руслан Ісаєнко, магістрант Полтавська державна аграрна академія ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ.....	35
Горбенко Антон, магістрант Полтавська державна аграрна академія ОРГАНІЗАЦІЯ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	38
Ірина Должикова, здобувач Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва ЗАХОДИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА	40
Марія Дорма, магістрант Національний університет біоресурсів і природокористування України ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	42
Андрій Дорошенко, к.е.н., доцент; Ольга Дорошенко, к.е.н., доцент кафедри; Ілля Лоїк, магістрант Полтавська державна аграрна академія ЗНОС ТА ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	44
Яна Дроботя, к.е.н., доцент Полтавська державна аграрна академія МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД НАДАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ	46
Яна Дрокіна, магістрант; Анастасія Чабанюк, магістрант; Науковий керівник: Ірина Соболева, викладач кафедри обліку і оподаткування Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЄДИНИМ ПОДАТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ	48
Наталія Єфремова, к.е.н., старший викладач кафедри Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва ЗМІСТ ТА ВІДМІНІСТЬ ПОНЯТЬ: КОНКУРЕНТОСТІЙКІСТЬ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ	50

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Матеріали

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики»,
1 грудня 2017 р.

Затверджено до друку
Вченою радою Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 8 від 19 грудня 2017 р.)

*Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.
Відповідальність за оформлення списку використаних джерел несуть автори.*

Надруковано: РВВ ПДАА,
36003, м. Полтава, вул. Г. Сковороди, 1/3

Підп. до друку 19.12.2017 р. Папір офс.
Тираж 100 примірників.